

Uvodnik

Tokratno izdajo Sodobne pedagogike namenjamo problematiki visokošolskega poučevanja in razvoju visokošolske didaktike. V sedmih prispevkih avtorice in avtorji tematizirajo različne vidike visokošolskega izobraževanj, poučevanja in študija.

Prvo razpravo sta pripravila **Marko Radovan** in **Nina Kristl**: obravnavata *učenje in poučevanje v virtualnem učnem okolju ter pomen oblikovanja skupnosti in sodelovanja* v teh procesih. Poudarita, da prenos dela študijskih aktivnosti v spletna oz. virtualna učna okolja tudi v slovenskem visokošolskem prostoru niso več redkost, je pa to področje znanstveno še razmeroma neraziskano. Kot okvir za razumevanje procesov, ki potekajo v virtualnih učnih okoljih, avtorja predstavi model »skupnosti raziskovanja« (angl. Community of Inquiry), ki predvideva, da učinkovito visokošolsko poučevanje ni le rezultat delovanja kognitivnih dejavnikov in učiteljevega posredovanja znanja, temveč je v enaki meri pomemben tudi socialni vidik, ki opredeljuje razvoj in delovanje skupnosti.

V naslednjem prispevku **Milena Ivanuš Grmek**, **Marija Javornik Krečič** in **Sabina Ograjšek** predstavljajo *nekatero didaktične značilnosti poučevanja na Univerzi v Mariboru z vidika študentov*. Avtorice so z empirično raziskavo ugotavljale, kakšna so mnenja študentov o učiteljevi rabi učnih metod in oblik pri izvajanju visokošolskega pouka. Ne preseneča ugotovitev, da po mnenju študentov pri izvedbi visokošolskega pouka prevladuje metoda predavanja. Si pa študentje želijo, da bi učne metode, ki jih uporabljajo njihovi učitelji, spodbujale njihovo aktivnost, medpredmetno povezovanje, povezovanje teorije s prakso ter kritično in abstraktno mišljenje.

Tretji članek odpira vprašanja, povezana z *bralnimi navadami v Sloveniji in zlasti bralnimi navadami študentov pedagoških programov*: **Miha Kovač**, **Mojca Kovač Šebart**, **Tadej Vidmar** in **Jasna Mažgon** se v tem pogledu sprašujejo, ali ni morda kovačeva kobila bosa? Ugotavljajo namreč, da so bralne navade študentov, vključenih v raziskavo, sicer boljše od povprečja v Sloveniji, a vseeno skrbi dejstvo, da je glede na pedagoški poklic, za katerega se izobražujejo, delež nebralcev in nebralcev dokaj visok. Prav tako je raziskava pokazala, da ima pri oblikovanju odraslega bralca in bralke ključen pomen vzgoja za branje v družini, pri čemer v sklepu izpostavljajo tudi kompenzacijsko vlogo vrtca.

V članku, ki sta ga naslovili *Stališča študentov do vprašanj predavateljev v predavalnici*, **Silva Bratož** in **Anja Pirih** raziskujeta vlogo in pomen postavljanja vprašanj v visokošolskem učnem okolju. Rezultati empirične raziskave, ki sta jo avtorici opravili med študenti, kažejo, da se ti dobro zavedajo pomena vprašanj v učnem procesu, so pa kritični do načina postavljanja vprašanj, zlasti če ta niso umeščena v učni prostor, ki omogoča pozitivno interakcijo med študenti in predavateljem in spodbuja odzivnost študentov.

Naslednji prispevek podpisuje **Majda Cencič**: avtorico zanimajo *vloge učitelja mentorja pri zaključnih delih študentov in pogledi študentov na mentorsko delo*. Kot poudarja, je dober mentor najprej strokovnjak, hkrati pa tudi dober pedagog in kot tak vsestransko podpira študenta. Poleg tega pa ga zaznamuje spoštljiv in potrpežljiv odnos s študentom, predvsem pa je odziven in nudi ustrezne povratne informacije, s katerimi ustrezno usmerja delo študenta.

V razpravi z naslovom *Razvoj in validacija lestvice za merjenje medosebnega stika med visokošolskimi učitelji in študenti* **Ana Bardorfer** in **Tina Kavčič** predstavljata nov pripomoček za merjenje medosebnega stika na področju visokega šolstva. Ta vsebuje 35 krajših povedi, ki opisujejo subjektivno izkušnjo študentov medosebnega stika, nanašajo pa se na eno ali več od treh strukturnih komponent tega pojava. Pomemben del prispevka je celotna lestvica, ki je na voljo visokošolskim učiteljem, ki bi želeli preveriti kakšen stik uspejo vzpostaviti s svojimi študenti. To bi jim, kot poudarjata avtorici, omogočilo sistematično reflektiranje in evalvacijo lastne pedagoške prakse.

Zadnji znanstveni prispevek v slovenskem delu revije je članek z naslovom *Medosebna usmerjenost, subjektivno psihološko blagostanje in akademski dosežki študentov* avtorice **Sonje Čotar Konrad**. Avtorica je opravila raziskavo med študenti Univerze na Primorskem, s katero med drugim ugotavlja, da študenti z višjimi akademskimi dosežki poročajo o višji stopnji težnje po sodelovanju in samorazkrivanju kot študenti z nižjimi akademskimi dosežki. V prispevku opozori tudi na prezrto vlogo visokošolskega učitelja pri spodbujanju medvrstniške povezanosti študentov z vidika doseganja razvojno-psiholoških nalog študentov.

Angleški del revije tokrat prinaša tri prispevke. Najprej članek **Siniše Kušića**, **Sofije Vrcelj** in **Irene Lesar**, v katerem se avtorji sprašujejo, kakšna so *stališča slovenskih in hrvaških visokošolskih učiteljev o vsebini in izvedbi pedagoških študijskih programov za implementacijo inkluzivnosti*. Avtorji med drugim predstavijo primerjavo programov izobraževanja (bodočih) učiteljev v Sloveniji in na Hrvaškem. Kot ugotavljajo, skoraj polovica anketiranih visokošolskih učiteljev izraža prepričanje, da sedanji študijski programi učiteljem ne omogočajo pridobitve zadostnega strokovnega znanja in usposobljenosti za delo z marginaliziranimi skupinami učencev.

V članku z naslovom *Vpliven pedagoški vodja: ravnateljev pogled na potrebne kompetence* **Rahaela Varga**, **Dijana Vican** in **Andelka Peko** skušajo pokazati, katere kompetence potrebujejo ravnatelji za uspešno vodenje (hrvaških) šol in v kolikšni meri je te kompetence mogoče razvijati z izobraževanjem. V raziskavo je bilo vključenih več kot 700 ravnateljev, kar empiričnim ugotovitvam daje še posebno težo.

Zadnje znanstveno besedilo v tokratni številki je prispevala **Eva Klimecká**. V njem obravnava problematiko *označevanja nadarjenih otrok*. S študijo, ki je bila izvedena na podlagi fokusne skupine z 19 učitelji iz Češke republike, je avtorica med drugim ugotovila, da so starši pogosto zadržani do identifikacije otrok kot nadarjenih v svetovalnem centru zlasti zaradi formalizacije s tem povezanih postopkov.

V posebno zadovoljstvo pa nam je, da lahko v tokratni številki Sodobne pedagogike obeležimo tudi visok življenjski jubilej profesorice ddr. Barice Marentič Požarnik: prispevek ob njenem 80. rojstnem dnevu sta pripravili Barbara Šteh in Jana Kalin. V uredništvu se pridružujemo čestitkam, profesorici želimo še mnogo ustvarjalnih let in se nadejamo še kakšnega pronicljivega prispevka izpod njenega peresa, ki ga bomo z veseljem objavili v naši reviji!

*Dr. Damijan Štefanc,
glavni urednik*